

FOLKESKOLE 25. maj 2023

Næsten hver femte lærer i folkeskolen har ikke en læreruddannelse

ANALYSE

Udarbejdet af

Emilie Damm Klarskov
Analysechef

Frederik Søborg
Stud.polit.

AE har i samarbejde med Danmarks Lærerforening undersøgt uddannelsesniveaet blandt ansatte med lærerarbejde i folkeskolen. Knap hver femte er ikke uddannet lærer. Heraf har langt størstedelen en gymnasial uddannelse.

Kontakt

Analysechef

Emilie Damm Klarskov

📞 27 35 85 95

✉️ ead@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hovedkonklusioner

- 19 pct. af lærere i folkeskolen har ikke en læreruddannelse. Der er sket en markant stigning i andelen af ikke-uddannede lærere siden 2012, hvor andelen var knap 10 pct.
- Blandt de ikke-læreruddannede med lærerarbejde i folkeskolen har størstedelen ikke en erhvervskompetencegivende uddannelse. Mere end halvdelen af de ikke-læreruddannede har en gymnasial uddannelse.
- Tallene dækker over store geografiske forskelle. Særligt i kommuner i det østlige Danmark, er der en stor andel af ikke-læreruddannede.

Analysen er lavet i samarbejde med Danmarks Lærerforening.

Knap hver femte læreransatte i folkeskolen har ikke en læreruddannelse

AE har i samarbejde med Danmarks Lærerforening undersøgt uddannelsesniveaet blandt personer, der er ansat i en lærerstilling i en kommunal grund- eller specialskole. Der er afgrænset til personer, der har en oplyst lærerfunktion som arbejdsfunktion i deres primære job¹.

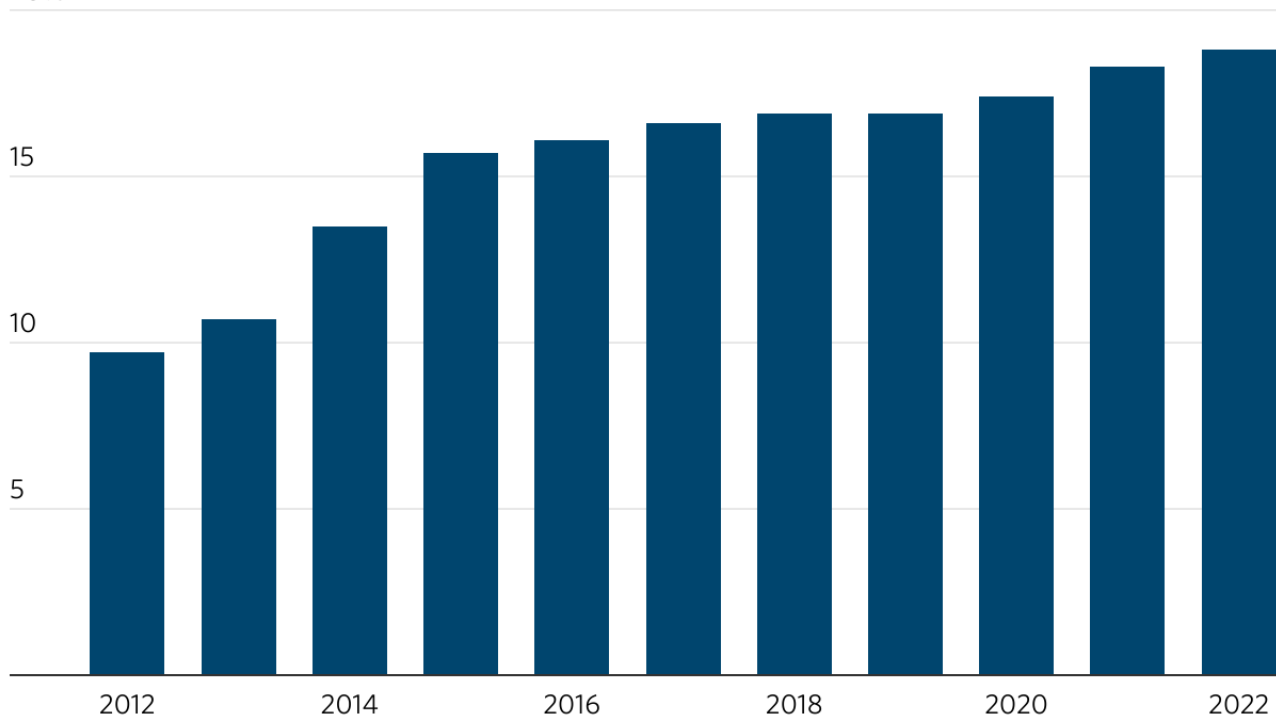
Figur 1 viser udviklingen i andelen af læreransatte, som ikke har en læreruddannelse. Niveaet er steget fra knap 10 pct. i 2012 til knap 19 pct. i 2022. Det fremgår af Figur 1. Stigningen svarer til, at antallet af ikke-læreruddannede læreransatte var ca. 4.500 personer højere i 2022 end i 2012.

FIGUR 1

Andel i lærerstillinger uden læreruddannelse i perioden 2012-2022

Figuren viser udviklingen i andelen af kommunalt ansatte i lærerstillinger, som ikke har en læreruddannelse i perioden 2012-2022.

20%

Anm.: Andele er beregnet ud fra afrundede tal til nærmeste 10'er.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Tabel 1 og 2 viser uddannelsesniveautet blandt læreransatte i kommunale grund- og specialskoler. Mens antallet af læreruddannede er faldet med 3.200 personer, er antallet af ikke-læreruddannede steget med ca. 4.500 personer. Stigningen i antallet af ikke-læreruddannede er primært sket blandt personer med en gymnasial uddannelse. Antallet af gymnasialt uddannede lærere er steget fra ca. 2.000 i 2012 til ca. 5.000 i 2022. Antallet af ikke-læreruddannede lærere skyldes også, at antallet af lærere med en lang videregående uddannelse er mere end fordoblet fra ca. 600 personer i 2012 til 1.650 personer i 2022.

TABEL 1

Antal ansatte i kommunale lærerstillinger fordelt på uddannelse i perioden 2012-2022

Tabellen viser antallet af ansatte i kommunale lærerstillinger fordelt på uddannelse.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Ændring 2012- 2022
Læreruddannet	42.420	42.800	42.580	42.460	41.690	41.050	40.930	39.920	39.580	39.350	39.210	-3.210
Uden læreruddannelse	4.550	5.130	6.630	7.900	7.980	8.190	8.330	8.100	8.350	8.790	9.070	4.520
Pædagog	380	410	410	520	520	560	550	530	510	480	470	90
LVU	620	650	790	1.080	1.270	1.390	1.460	1.480	1.480	1.580	1.640	1.020
MVU	390	400	450	530	540	510	530	510	540	530	580	190
EUD/KVU	780	810	940	1.030	1.010	1.020	1.010	960	970	920	990	210
Ingen erhv. komp. udd.	2.400	2.870	4.050	4.750	4.630	4.720	4.790	4.620	4.850	5.280	5.400	3.000
Gymnasial	1.990	2.490	3.630	4.270	4.170	4.250	4.330	4.180	4.440	4.850	4.990	3.000
Grundskole/uoplyst	410	380	420	480	470	470	460	440	410	430	410	0
I alt	46.970	47.930	49.210	50.360	49.670	49.240	49.260	48.020	47.930	48.140	48.280	1.310

Anm.: Alle tal er afrundet til nærmeste tier. Totaler er beregnet ud fra afrundede tal.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Andel ansatte i kommunale lærerstillinger fordelt på uddannelse i perioden 2012-2022

Tabellen viser antallet af ansatte i kommunale lærerstillinger fordelt på uddannelse.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Læreruddannet	90,3%	89,3%	86,5%	84,3%	83,9%	83,4%	83,1%	83,1%	82,6%	81,7%	81,2%
Uden læreruddannelse	9,7%	10,7%	13,5%	15,7%	16,1%	16,6%	16,9%	16,9%	17,4%	18,3%	18,8%
Pædagog	0,8%	0,9%	0,8%	1%	1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1%	1%
LVU	1,3%	1,4%	1,6%	2,1%	2,6%	2,8%	3%	3,1%	3,1%	3,3%	3,4%
MVU	0,8%	0,8%	0,9%	1,1%	1,1%	1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,2%
EUD/KVU	1,7%	1,7%	1,9%	2%	2%	2,1%	2,1%	2%	2%	1,9%	2,1%
Ingen erhv. komp. udd.	5,1%	6%	8,2%	9,4%	9,3%	9,6%	9,7%	9,6%	10,1%	11%	11,2%
Gymnasial	4,2%	5,2%	7,4%	8,5%	8,4%	8,6%	8,8%	8,7%	9,3%	10,1%	10,3%
Grundskole/uopl.	0,9%	0,8%	0,9%	1%	0,9%	1%	0,9%	0,9%	0,9%	0,9%	0,8%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Anm.: Alle tal er afrundet til nærmeste tier. Andelen er beregnet ud fra afrundede tal.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

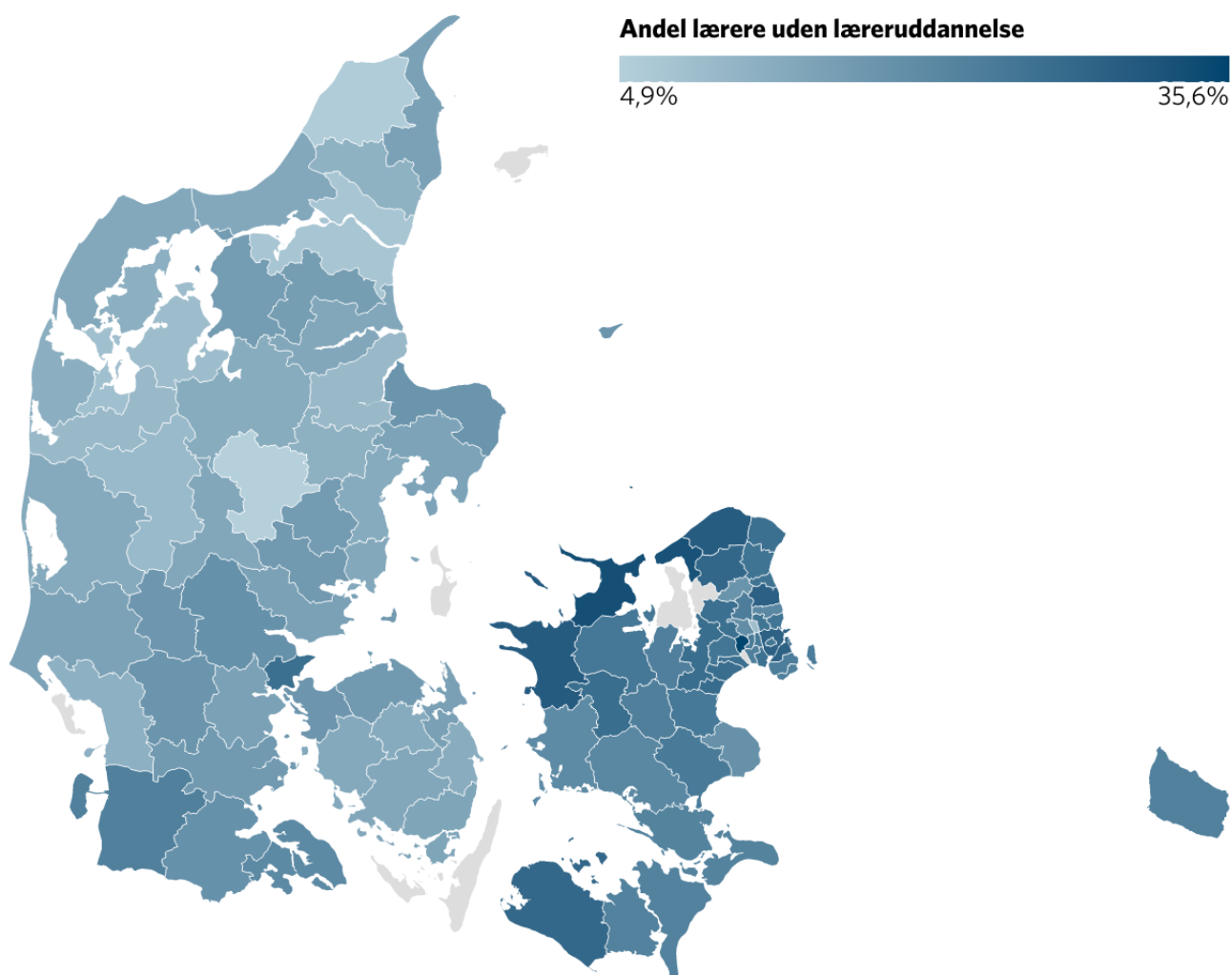
Store kommunale forskelle på andelen af ikke-læreruddannede lærere

På tværs af kommuner er der store forskelle i andelen af ikke-læreruddannede lærere i de kommunale grund- og specialskoler. Andelen af ikke-læreruddannede lærere er generelt højest i det østlige Danmark. I flere kommuner er det omkring hver tredje lærer, der ikke er læreruddannet. Det gælder bl.a. i Albertslund, Halsnæs, Odsherred og Gribskov. I den modsatte ende finder man Silkeborg, Hjørring og Aalborg, hvor 5-7 pct. af lærerne ikke har en læreruddannelse. Det fremgår af Figur 2 samt Tabel 3 og 4.

FIGUR 2

Andel lærere uden læreruddannelse i 2022

Figuren viser andelen af ansatte i lærerstillinger, som ikke har en læreruddannelse. Jo mørkere farve en kommune har, jo højere andel uden læreruddannelse.

Anm.: Andele er beregnet på baggrund af afrundede tal. Vallensbæk og Frederikssund indgår ikke på grund af mulige fejlregistreringer. Læsø, Fanø, Langeland, Samsø og Ærø indgår ikke af diskretionshensyn.

Kort: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

TABEL 3

Antal læreruddannede i lærerstillinger fordelt på kommuner i 2022

Tabellen viser antallet af personer i lærerstillinger med og uden en læreruddannelse i 2022 fordelt på kommuner.

	Læreruddannet	Ikke læreruddannet	I alt
København	2.675	1.105	3.780
Frederiksberg	590	195	785
Ballerup	470	115	585
Brøndby	290	85	375
Dragør	120	35	155
Gentofte	520	175	695
Gladsaxe	530	180	710
Glostrup	210	65	275
Herlev	255	25	280
Albertslund	195	105	295

Yderligere 82 rækker er ikke vist.

Anm.: Afrundet til nærmeste 10'er. Vallensbæk og Frederikssund er udeladt på grund af fejlregistreringer. Af diskretionshensyn er Langeland, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø udeladt.

Tablet: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

TABEL 4

Andel læreruddannede i lærerstillinger fordelt på kommuner i 2022

Tabellen viser antallet af personer i lærerstillinger med og uden en læreruddannelse i 2022 fordelt på kommuner.

	Læreruddannede	Ikke-læreruddannede
København	70,8%	29,2%
Frederiksberg	75,2%	24,8%
Ballerup	80,3%	19,7%
Brøndby	77,3%	22,7%
Dragør	77,4%	22,6%
Gentofte	74,8%	25,2%
Gladsaxe	74,6%	25,4%
Glostrup	76,4%	23,6%
Herlev	91,1%	8,9%
Albertslund	66,1%	35,6%

Additional 82 rows not shown.

Anm.: Andelene er beregnet på baggrund af afrundede tal. Vallensbæk og Frederikssund er udeladt på grund af fejlregistreringer. Af diskretionshensyn er Langeland, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø udeladt.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Metode: Sådan har vi gjort

AE har undersøgt uddannelsesfordelingen blandt ansatte i kommunale lærerstillinger i grundskoler i september måned fra 2012-2022 ud fra Danmarks Statistiks registre.

Lærerstillinger er her defineret som lønmodtagere, der er ansat i en af følgende arbejdsfunktioner:

- 234110 Undervisning på grundskoleniveau, unge og voksne
- 234120 Undervisning på grundskoleniveau (børn, 1.-10.klasse)
- 235210 Specialundervisning, unge og voksne
- 235220 Specialundervisning på grundskoleniveau (1.-10.klasse),

og er ansat på en grundskole, defineret ud fra følgende brancher under DST-127-grupperingen "Grundskoler":

- 851000 Førskoleundervisning
- 852010 Folkeskoler o.lign.
- 852020 Specialskoler for handicappede

Datagrundlaget er lønmodtagerbeskæftigelsen i september 2012-2022.

Kun ansættelser på mindst 20 timer om måneden, og hvor løntimerne er indberettet og ikke opregnet (imputeret) indgår i analysen.

I analysen er der kun medtaget én ansættelse pr. person i kommunale grund- og specialskoler. Hvis en person har flere ansættelser i samme periode, er arbejdsstedet med flest timer benyttet.

Datagrundlaget for uddannelsesoplysningerne er hhv. registret over ordinære uddannelser (KOTRE) samt kvalifikationsregistret (UDKV), der bl.a. indeholder oplysninger om gennemførte uddannelser i VEU-systemet samt udenlandske uddannelser godkendt af Styrelsen for International Uddannelse. Alle ansatte er undersøgt i forhold til, om de har fuldført en lærer- eller pædagoguddannelse frem til og med september måned i skoleåret.

voksen- og efteruddannelsessystemet og uanset, om det er den senest fuldførte.

Hvis en person ikke har en læreruddannelse, undersøges det, om personen har en pædagoguddannelse. Disse to uddannelser er defineret ud fra følgende grupper (DST DISCED-15 grupper):

- DISCED15 Hovedområde "502020: Folkeskolelærer, MVU".
- DISCED15 Hovedområde "502015: Pædagog, MVU".

Hvis dette ikke er tilfældet, rapporteres personens højest fuldførte uddannelse pr. 1. oktober i skoleåret.

For personer, der ikke er lærere eller pædagoger, er uddannelserne grupperet som:

- "LVU" er personer med kandidatuddannelse, universitetsbachelor eller ph.d.
- "EUD/KVU" er erhvervskompetencegivende uddannelser, som er en erhvervsuddannelse eller en kort videregående uddannelse.
- "Øvrige MVU" er alle mellemlange videregående uddannelser med undtagelse af pædagoguddannelsen og læreruddannelsen.
- "Gymnasial" er gymnasiale uddannelser samt adgangskurser.
- "Grundskole og uoplyst" er personer, der enten har grundskolen eller uoplyst uddannelse. Hvis der ikke findes oplysninger om personen, vil man også være i denne kategori. Gruppen inkluderer forspalte 15, dvs. forberedende uddannelser som fx FGU.

Den geografiske fordeling er lavet ud fra arbejdsstedskommune på ansættelsen. Langeland, Ærø, Fanø, Samsø og Fanø er medtaget i landstotalerne, men ikke i de kommunale tabeller.

Vi er blevet gjort opmærksomme på, at der er databrud for Vallensbæk og Frederikssund kommune. Derfor er data for Vallensbæk og Frederikssund udeladt af analysen. Vi har ikke tjekket samtlige kommuner igennem for mulige databrud

-
- 1 Afgrænsningen er nærmere beskrevet i metodeafsnittet. Analysen følger samme metode som "18 pct. af lærerne har ikke en læreruddannelse" fra 2021.**